

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v kontinentalnih ob **torkih, četrtkih** in **sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. urti večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jedan mesec 1. — 20, izven Avstrije 1. 40
za tri meseca 2.00 * * * 4.
za pol leta 5. — * * * 8.
za vse leta 10. — * * * 16.
Na naročbe brez priložene naročnine se
ne jemijo ozir.

Pošamično številka se dobavlja v pro-
dajalnicih toboka v Trstu po 2 avč.,
izven Trsta po 3 avč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 avč., izven Trsta 5 avč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

Bližajoči se dogodki na Goriškem že
mečajo svojo senco na pot pred-se: že nam
je opažati raznih pojmov, ki so vidna zna-
menja bližajočih se volitev.

Prihodnjega meseca se bodo vršile volitve v deželnem zastopu Goriški. Ničesar konkretnega nam sicer še ni znano o pripravah za te volitve, ni sa tej, ni na oni strani, ali prihajajo nam na pol jasne in tajnostna po-
ročila o izvestnih kandidaturah, iz kojih ve-
sti bi se dalo sklepati, da bode morda le-
tošnja doba med najzanimivejimi, kolikor jih je doživelja do sedaj naša lepa Goriška. Pri-
tem pa ne mislimo toliko na napetost med Italijani in Slovenci, kajti tudi na Goriškem je ona slovita volilna geometrija Schmerlin-
govega kroja srečno vse tako urenila, da je Italijanom zagotovljena njih „narodna posest“, slonečna na starji krivici ter da večina slo-
venskega prebivalstva niti ne sme misliti na to, da pride po sedanjem volilnem redu v
doglednem času do one veljave, kakoršne bi
smela zahtevati toliko po svojem številu, kolikor po svoji važnosti za vso pokrajino v narodnogospodarskem pogledu. Tudi deželni volilni red goriški kaže nam v vsaki svoji vrstici ono tendenco, kakoršno imajo volilni redi vseh drugih dežela z mešanim prebivalstvom, tendenco namreč: Slovan ne sme priti do primerne veljave!

S tega jedinega stališča so nam nekdaj krojili volilne rede, ne zmeně se za to, da so temu namenu na uslugo po nekod zasnovani prave nestvore volilnih okrajev, katerih sestava je uprav v zasmeh zemljepisnim odnošajem in praktičnim gospodarskim potrebam in celo — priprostemu človeškemu razumu.

Tako torej je prirejeno tudi na Goriškem, da je italijanski **trojini** prebivalstva zagotovljenih **II mandatov**, slovenskim **dveh tre- tjinam** pa le **10**.

Isto kričeče razmerje imamo tudi v Istri, kjer pa zagovarjajo tako krivično nadvladje italijanskega življa nad slovanskim z dejstvom, da so kapital, blagostanje in inteligen- cija v italijanskem taboru. Mi smo se in se budem vsikdar upirali takemu sklicevanju na žep in pa na ono glasovito „kulturo“, ki se nam ravno v Istri kaže v svojih najgnusnejših vzrastih; kajti mi imamo povsem drugačne pojme o človeških in navodnih pravicah, ter o državljanski svobodi in ne bi mogli nikdar privoliti v nasilno teorijo, da je bogataš človeško bitje više vrste in da ima kot tako „vzvišeno“ bitje kakoršnibodi pravico do prednosti in posebnih svoboščin. Ne da bi hoteli torej pripoznati opravičenost argumentovanja istriških Italijanov, recimo za

danes, da navajajo istrski Italijani vsaj na-
videzen razlog za svoje nadvladje nad slovansko večino.

Goriški Italijani pa nimajo niti takega na-
videznega razloga za svoje krivične zahteve, kajti tam je italijanska tretjina tudi v gospodarskem pogledu skoro brez važnosti za ukupno pokrajino in so oni deli deželi, v kateri bivati naši dve tretjini prebivalstva, jedini vir gospodarskim silam vse pokrajine: **ves trgovski in gospodarski promet v deželi sponina Slovencih**. Slovenci so, ki s pridom svojih rok ozivljajo promet z raznimi poljskimi pridelki, Slovenci so, ki vzdržujejo prvega goriškega trgovca do zadnjega obrtnika. Slovenci so, ki z jedne strani preživljajo se svojimi pridelki vso pokrajino Goriško in Slovenci so, ki na drugi strani se skupljenim denarjem ozivljajo trgovino ter preživljajo trgovca in obrtnika. Kdor pozna razmere na Goriškem, ta nam pridriži izvestno, da ne pretirujemo ni za las, kajti notoriška istina je, da bi morali v Gorici zapreti vse proda-
jnice, ako bi le za mesec dni Tolminci, Kraševci in Vipavci obrnili svoj hrbet mestu goriškemu.

Lahko rečemo torej, da slovenski živelj na Goriškem ni le po številu v dvetretjinski večini, ampak je tudi njega gospodarska važnost za ukupno pokrajino najmanje 5krat toliko, kakor pa važnost italijanske tretjine.

In vendar ima v gospodarskem pogledu šibka tretjina 11, gospodarski močni dve tretjini pa le 10 poslanec.

Čut ogorčenja nas prešinja, kadarkoli mislimo na to krivično razmerje; ali pokoriti se moramo, ker je to razmerje uzakonjeno in je vsakemu državljanu vrhna dolžnost — pokoriti se zakonom.

Stvari stoje torej tako, da niti ne more priti do prvega volilnega boja med Italijani in Slovenci, ker je Italijanom že po volilnem redu zagotovljena njih posest. Vendar pa vse kaže, da bode predstojeca volilna borba med najzanimivejimi, kolikor jih je doživelja do sedaj Goriška in sicer po dogodkih, na katere moramo biti pripravljeni v našem lastnem taboru. Med nami samimi, bojimo se, utegne priti do volilnega boja.

Že se menda giblje ona tajnostna roka, ki bi hotela gasiti, kjer ne gori, že se gibljejo oni zakulisni upliv, ki si žele, da pridejo od strani Slovencev z mernejši življi v deželnem zboru. Kakor da smo mi, ki smo v manjšini v zbornici, delali krivico Italijanom, kakor da smo mi jednostranski delili ugodnosti in dobrote obema narodnostima! Kakor da smo mi hoteli malone vse prihodke dežele naklanjati svojim ljudem! Dogodki iz zadnjega zasedanja deželnega

zbornica goriškega govora pač tako glasno in razumno, da more biti jasno vsakomur, da so italijanski poslanci, ki bi hoteli, da se malone vsi deželni dohodki investirajo za namene, od katerih ne bi imela slovenska večina pravnikake koristi in o katerih niti to ni gotovo, da bi bili v resnično korist italijanskemu ljudstvu samemu, ampak so jih porodili le italijansko-jedstranski politički smotri. Fulanska železnica je kričeč svarilen vzgled.

In kako je v jezikovnem in narodnem pogledu? Kako se reže jezikovna ravnopravnost pri deželnih uradilih? Mar ni vendar tam skorozključni vladar jezik manjšine prebivalstva, v tem ko je raba jezika slovenske večine omejena na najskromnejšo mero? Na kateri strani je nestrnost? Odgovora nam menda ne treba dajati, vsaj je gotovo na jeziku vsakomur. In ako motrimo stvari ter se vprašamo, kako je moglo priti do tega, pripoznati moramo — britko je to, ali resnično — da je na tem žalostnem razmerju mnogo kriva popustljivost in nekaka dobrosrčnost naših dosedanjih poslancev. A sedaj naj bi prišli še zmernejši, še popustljivejši in še dobrosrčnejši Slovenci v zbornico!

Ni zadosti torej, da število naših poslancev ni v nikakem razmerju se številom prebivalstva; ni zadosti, da italijanski poslanci na najbrezobzirnejši način izkorčajo sebi ugodno in Slovencem krivično razmerje, ni zadosti, da so slovenski poslanci hodili do sedaj ob skrajni meji popustljivosti — ne, vse to ni še zadosti: še zmernejši Slovenci naj pridejo v zbornico, da se itak slabotni slovenski odpor stopi do — ničle. Potem bode seveda „mir“ v deželi, mir — na slovenskih grobovih. In potem postane Goriška res „un ballardo di continuità latina“, o čemer je sanjal lanskoga leta naš „Indipendente“, go-
tovo ne iz ljubelj do Avstrije. Ali mislimo na vse to oni, ki bi hoteli poslati v goriško zbornico — zmernejših Slovencev? In bodo- li zavedno slovensko ljudstvo res sledilo tem sirenskim glasovom. Naša vera je trdna, da ne bode! Ne „zmernejših“, ampak odločnej-
ših življev potrebujejo goriški Slovenci v zbornici, ako hočejo vsaj deloma paralizovati posledice sedanjemu volilnemu redu.

Rojaki Goriški! Pokažite se može v tej resni dobi, pokažite, da nočete stopiti s poti, na katero vas silita narodna zavest in pa skrb za svoj dušni in gmotni blagor! Slušajte le one, o katerih ste uverjeni, da vam hočejo dobro! Držite se trdno narodne discipline, da pridej vendar enkrat vsaj približno do one veljave, kakoršne sme zahtevati slovenski živelj na Goriškem po svojem številu in po svoji veljavi v gospodarskem pogledu. Krepko dvignite zastavo narodne ideje, kajti

„Božja volja!“ ponovila je Dora in žarkoje oči uprle so se v mladenča. „Ne maram modrovati, Pavle moj, ne maram. A kakšna je tudi pomoč od tega? Kadar sem tako sama za opravkom, čudno mi je pri srcu. Je li prav, kar delaš, vprašam se mnogo- krat. Pa potem se mi porajajo po glavi čudne zmešnjave. Ni prav, pravim večkrat, evo koliko od tega jada in nemira! Pa da bi bilo treba odreči se Pavlu? Njemu? Nikdar, oh nikdar, veli mi srce. Ker prej bi umrla. Ali vidiš, Dora, pravim si zopet, po tebi je Pavel nesrečen! —

„Nesrečen, jaz? Po tebi? Neumna gla-
vica!“ ukoril jo je Pavel nežno.

„No jaz samo tako po svoji pameti mi-
slim. Nesrečen je, si pravim. On je gospod,
on je bogat, a ti si jadna sirotica; on bi
dobil plemenito gospo — drugo! Oh, ne, ne
drugo; tega ne bi potrpela.“ vskliknolo je
dekle, živo prijemše Pavlov roki, „da drugo
ljubiš. Pa potem, ko se zamislim, potem vi-
dim, kako sedim, kako sedim v tvoji hiši in

Oglas se računa po turisti v petru; za
naslove z dobitnimi črkami se plačuje
prestvor, kolikor obsegava naravnih vrst.
Podlana osmrtnica in jenzenačna, do-
nati oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošljajo uradništvu
ali Caseriu št. 13. Vsega pisanega mora
biti frankovano, kar nepravilovanje se ne
sprejemajo. Rekoperi se ne tražejo.

Naročnina, reklamacija in oglasi spre-
jene **upravitelju** ulici Molina pico-
colo h. 3, II. nadst. Odprti reklamacije
se prosto pošljene.

„V edinosti je moč.“

treba, da vsaj ob periferiji zajezimo pot ozi-
struji narodne mlačnosti, ki toli-
pogubno deluje sedaj v naši o-
srednji pokrajini!

Političke vesti.

v Trstu, dne 7. avgusta 1895.

Tirolski Italijani grozé! Tirolsko-italijanski poslanec **Salvadore** govoril je včeraj pred svojimi voheli v Pinzolu. Gledē na taktiko italijanskih poslancev za bodočnost rekel je govorik, da isti toliko časa ne pojde v deželnem zboru, dokler jim vlada ne pride naproti s konkretnimi predlogi za ločenje italijanskega dela pokrajine od nemškega. Ako vlada ne stori tega, potem bodo vedeli italijanski poslanci v deželnem in državnem zboru, kaj jim je storiti!

Dobro jo je zakrožil gosp. Salvadori — stolz leb ich den Spanier! Le škoda, da niso dosledni italijanski gospoda v svojem nastopaju: njim ne zadošča, da je izborno preskrbljeno za vse njih kulturne potrebe in jim je zagotovljena popolna jezikovna jednokopravnost, ampak zahtevajo tudi popolno samostojnost, v tem pa ne bi hoteli privočiti Slovanom niti mrvice političkega in narodnega prava.

Visoka gospôda v Išlu. Včeraj so napravili cesar, kraljeva dvojica rumunska in druga visoka gospôda izlet na Schafberg. Po vseh postajah je ljudstvo prirejalo prisrečne ovacije Veličanstvom. Vreme je bilo ugodno.

Svoboda na Madjarskem. S prvo, doznavši o namenu nemadgarskih narodnosti, sklicati narodni shod v Budimpešti, hlinili so se Madjari hladne do dna duše, češ: naj delajo, kar hočejo, mi se jih ne bojimo. Ali ta hlinjena ravnodušnost jih je minula kmalu, kajti madjarski listi že zahtevajo sedaj, naj vladala kar propove omenjeni shod. Že to bi bila lepa ilustracija toli slavljene madjarske svobode, ali to odurno sliko bi si želel poslanec Pazmandy v še bolj kričečih baryah: ta mož predлага namreč, da mora vlada dati **zapreti vse udeležence na omenjenem shodu**.

Zivela svoboda na — Madjarskem!

General Baratieri je že na potu v Trident. Ako je res, da so mu mestni očetje tridentinski že v Rim poslali svoje čestitke, potem pa že sme računati, da najde v Tridentu odprtta srca.

Iz Vatikana. Včeraj je sv. Oče vspredel v avdijenciji odposlanika pruskega, Bülowa, in je v pogovoru z istim izjavil svoje posebno zadoščenje, da na Vstoku lepo napreduje misel združenja cerkev. — V prihodnjem konzistoriju, ki bode prve dne

večern vezenje, lep pas. In čakam, da li Pavel skoro pride. A ti se prikraješ polahiko, do mene; ti misliš, da jaz tega ne vem. Aj da, kako ne bi vedela! Ni mi treba oči. Srce vtriplje živahnje, srce zna, da si blizo. A jaz ti skočim, jaz ti se ovijem okolo vrata, jaz te po . . . — ha, ha, ha!“ udarilo je dekle v smeh in jok; „je li, da sem neumna, zelo neuma! Ne, ne, ne, to ne more biti, to bi bilo prelep, prelep!“ in ganjena pokrila je Dora lice rokama.

„Bode, mora tako biti, deklica moja!“ vskliknol je Pavel blažen in pritisnol dekle k prsim.

Na stezi v vrtu zaškripal je iznenada pesek. Dora je skočila. Izza grmovja pokazal se je mrtki Radak.

„Gospodar, čas je! Tvoja četa osredila je konje. Zapoved je, da kreneš preko Save v banov tabor na Odri.“

„Dobro je, Radak! Hvala ti.“

In sel je Radak, a mladenč poljubil je zaročenico živo in krenol k svoji četi.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pričevost XVI. veka.

Spisal A. Šeneca.

113

(Dalje.)

„Molči, zlato, molči!“ segel jej je mladeč živahno v besedo; a jaz sem možka glava, meni je misliti in, vere mi, mnogo- krat sem v brezunu premišljal o tem. Domi- silit se nisem ničemur, kakor da te ljubim dušo, srce, življenjem. Moj oče! Da! Na- dejal sem se, da mu popusti jeza, a vidim žalibog, da neče. Zaklinjal sem ga, zastonj. Padel sem predenj, odbil me je. Nisem se jaz odtrgal od očeta — materina smrt me goni od njega. Oj, Dora, molči, ker tužne slike tu budiš v mojej duši. Jaz ne smem, ne morem, da bi te ne ljubil. Ne razmislij o tem, kajti hladna pamet je ljubezni, kar je mraz roži. Pa kaj hočeš več? Mar ni tvoj oče gorje žaljen nego moj? A nisem-li jaz

„Je! Hvala Bogu!“ vzdahnolo je dekle, spustivše glavo na Pavlove prsi.
In reci, mar ne moram?“ nadaljeval je Pavel. „Plemič sem, a poštenje diči vsa- kega človeka, kamo-li ne plemiča. Ali je jaz smel pokazati pred svetom svoj starinski grb, ali bi ne bila črna nehvaležnost, ako bi te zapustil tužno, ko si radi mene pretrpela toliko gorjā, ko so lejaví jeziki hu- dobro klevetali nate? Bogme nevrednež bi bil, in črn nevrednež. Evo vidiš, dolžnik sem ti. A tudi ti si meni dolžnica!“
„Jaz?“
„Se ve da. Mar ti nišem rešil življenja? Glej, dekle, tu se je tre

seca oktobra, poda papež slovesno izjava povodom 25letnice, odkar je laška vojska zasela Rim. Vsi kardinali bodo povabljeni, da dan 20 septembra prežive v Vatikanu.

Različne vesti.

Odvetniški izpit je napravil dne 30. m. m. prav dobrim uspehom gosp. dr. Otokar Rybář, odvetniški kandidat v Sežani. Čestitamo!

Cirillo-Metodijski dar. Moški podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali v ta namen gg.: dr. Josip Šebesta zdravnik 4 krone, Josip Osipovič 6 kron.

Doneski za moško podružnico Sv. Cirila in Metoda v Trstu: dve Ljubljanečki sti darovali 1 kruno, J. S. za prodane "Edinosti" 40 stot., gospica Neti Umekova je nabrała preteklo nedeljo v Storjah ob prilikl izleta tržaških Slovanov 20 kron. Povodom obiska veleč. g. Antona Koblarja iz Ljubljane nabrało se je v mali družbici v kavarni "Commercio" 14 kron. Ob tej priliki popravlja se prijava v št. 17. preteklega meseca v smislu, da sta je nabrała v milini "Economovem" navedeno sveto gosp. Lotrič in Volčič. — Da postane pevsko društvo "Vesileski" pokroviteljem so nabrałi: zbrani botri pri krstu Rozamile 3 krone. — Igrali v kavarni "Commercio" so darovali v znamenje miru in sprave 1 gld. 70 nč.

Poziv. Pišejo nam: Dotični gospod, ki je svojedobno na pisma nabrał 5 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda, pozivlja se, da to sveto takoj odda na dotočno mesto, sicer bi bilo primorani dati njegovo ime v javnost.

Zakaj? Zato! "Il Mattino" ne gre v glavo, kako je to, da je na slovenski strani dovelj duhovnikov, v tem ko je na italijanski strani veliko pomanjkanje. In ves zanjen povprašuje: Zakaj to? Kako to?

Na ta njegov "zakaj" mu hočemo tu podati primeren "zato". Na italijanski strani zato ni duhovnikov, ker italijansko novinstvo — vstevši "Il Mattino" — vedno zasmahuje duhovski stan, ter tako zistematično duši veselje do tega stanu. Ni čuda, da so vedno bolj redki mladeniči, ki bi se hoteli posvetiti stanu, kojega jim slikajo dan na dan umazanimi barvami. Kakoršna setev, ljubi "Mattino", taka žetev: kdor seje seme mržnje do duhovskega stanu, ta žanje — pomanjkanje duhovnikov.

Iz Sežane nam pišejo: Gospica Tončika Zelenova v Senožečah je nabrała v veseli družbi 60 nč. za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Oskar Polley je daroval zopet eno kruno. Hvala darovateljem in gosp. nabirateljici.

Kake krivice se gode Nemcem! Kako "krivico" delajo Nemcem spodnještajerski Slovenci, ko zahtevajo slovenske vsporednice na gimnazijah, kaže število učencev po narodnosti. V Celju je bilo v minolem letu šolskem letu 237 Slovencev in 122 Nemcev, v Mariboru 294 Slovencev in 131 Nemcev, v Ptaju pa 61 Slovencev in 41 Nemcev. Pri vsej umetni štetvi je torej na spodnještajerskih gimnazijah 592 Slovencev in 294 Nemcev, ali na jeden razred pride povprečno 30 slovenskih in 15 nemških dijakov. — Se očitnejša je pa "krivica", ako se pomisli, da je na Spodnjem Štajerkem 395.353 Slovencev in 47.743 Nemcev. Vsega neposrednega davka se plačuje na Spod. Štajerskem 1.141.147 gld., od katerega spada 905.064 gld. na deželo, ki je skoro izključno slovenska, in 236.083 gld. na mesta in trge. Ako bi bila torej mesta in trgi popolnem nemški, plačujejo vendar Slovenci, kajih je vsaj osemkrat toliko, kakor Nemcev, skoraj štiri krat toliko davka kakor Nemci. Ubogim Nemcem ne kaže torej drugega nego izseliti se iz dežele, v kateri so tako zatirani.

Celjski Germani, na čelu jim sojni pristav dr. Wokann, se hoté dobro okoristiti z gimnazijem, na kateri se bodo poučevali slovenski dijaki v treh predmetih na slovenskem jeziku. Izdali so oklic na nemški narod, v katerem z gulinjivimi besedami prosijo miloščine, da si ustanové v Celju svoj "Deutsches Haus" in "Deutsches Studentenheim". Samo tedaj, pravi oklic, ako jim sorokali uslišijo to prošnjo in pošljajo dosti denarja, se upajo še rešiti. To je nujno potrebno v hudem, "vsljenem" jim boju za njihovo sveto stvar. "Z vašimi darovi", zaključuje oklic, "kujete krog nas jekleno vez, katera nikdar ne pusti odtrgati naših srce, vsega našega mišljenja

in čuvstvovanja od velike duševne in idealne lastnine našega velikega nemškega naroda, kateremu hočemo zvesti sinovi biti ter ostati sedaj in vekomaj!" — Zares ginaljivo! Kateri kame naj bi se ne omečil?

Iz Jelšan nam pišejo dne 5. avgusta: Gospodarska zadružna, ki je bila pred desetimi leti ustanovljena za Podgrajski sodni okraj, zborovala je včeraj prvikrat pri nas. Slišali in čitali smo prej večkrat o njenih lepih zborih v Materiji in Podgradu in želeli smo si, da bi tudi pri nas tako bilo. Ali tisti, kateremu smo vedno, leto za letom skazovali zaupanje in se zanašali nanj, da nam bode pomočnik in voditelj v vsaki stvari — on se ni zmenil za to prekoristno zadružno, on je bil protiven zato, da se ne zameri svojim prijateljem izven naše občine.

Letos pa se je odboru zadruge posrečilo — hvala mu za to! — prepričati nas in poučiti in pristopili smo k zadruži v velikem številu.

Včeraj bil je pri nas pravi narodni, kmetijski praznik. Iz vsega kraja zbrali so se zadružniki, največ se ve naših občinarjev. Zborovali smo pri g. Iskri in z veseljem poslušali nagovore, poročila in pouke gg. odbornikov. Z navdušenjem smo pozdravili iste. Povedali so nam mnogo, mnogo. Poučili so nas, kako moramo delati in napredovati, da budem dohajali za drugimi, ki si že prav lepo pomagajo, ko mi — spimo!

Po zborovanju razdelili so nam raznega kmetijskega orodja v velik množini in v vrednosti kacih 200 gld. Najbolj zadovoljni bili so oni, ki so prejeli pluge, katerih seje 12 razdelilo.

Konečno razveseljevali smo se prav na kratko. Kajti bila je pozna ura. Vendar smo tudi pri kozarcu vina izražali še zahvalo vsem gospodom, ki so prišli iz sosednjih jako oddaljenih občin k nam, da nas zdržijo in in nam pokažejo pravo pot do napredka in zboljšanja naših žalostnih razmer. Živeli!

Iz Ljubljane, nam pišejo dne 6. avgusta 1895.: Velikonočni potres pregnal je bil iz Ljubljane okoli 10.000 ljudij in v teku treh mesecev se jih je le malo vrnilo zopet v mesto, ki se, odkritosčno povedano, — dolgočasno počasi in mrtvo popravlja in prenavlja. Ljubljana je zdaj mesto — tramov in barak, brez znatnega števila kapitalistov in podjetnih krogov! 825 "hišnih" posestnikov prosi za 900.000 gld. državne nevračljive podpore in 3 milijone 4 stotisoč gld. brezobrestnega posojila! — Milijona proti 3%, vračljivega v 4 letnih obrokih, pričenši z 1. 1897, se vse ogiblje, a vrla bode morala premožnejše posestnike-prosilce nakazati na ta denar, če bo hotela izhajati! — "Narodni dom" se pridno lika in snaži in bo jeseni izvestno dogotovljen, o otvoritvi se še nič ne ve. — Nova deželna bolnica bode to jeseni tudi gotova. Novo poštno poslopje je dospelo že 1. m. nad temelj. Privatna poslopja se polagoma popravljajo; novega se skoro nič ne zida; cerkvene poprave čakajo pomlad. — Letos so napravile sledče učiteljske kandidatne mature z odliko: Emilia Hold, Franja Kališ, Eleonora Kremžar, Karolina Schiffer, Sidonija Stuhec, Franja Vovk, Sofija Vrbič in Ana Langer pl. Podgoro. — Jezenske vojaške vaje so pobrale tudi letos večinoma že vse tukajšnje vojaštvu, dijake počitnice, in tako je Ljubljana — dvakrat dolgočasna.

Darovi za Ljubljano. "Osservatore Triestino" z dne 6. t. pričenje IX. izkaz milodarov za Ljubljano, doših tukajšnjemu namestništvu. V tem izkazu je navedena sveta 1652 gld. 11 1/2 nč., nabranih po okrajnem glavarstvu Goriškem; 1186 gld. 06 nč. iz Gradiške, 120 gld. 90 nč. iz Sežane, 470 gld. 28 nč. iz Voloske, 81 gld. 85 nč. iz Kopra, 54 gld. 50 nč. iz Tolmin, 40 gld. 25 nč. iz Pulja, 466 gld. 12 nč. iz Poreča, 203 gld. 84 nč. iz Vodnjana, itd. Skupno je v tem izkazu objavljenih 5.363 gld. 36 1/2 nč., vsega pa je prišlo tržaškemu namestništvu za Ljubljano 18.082 gld. 87 1/2 nč., 240 frankov in 15 lir.

Nova brzjavna postaja. Z dnem 5. t. m. odprla se je v Begnjah na Kranjskem brzjavna postaja z omejeno dnevno službo. Ta postaja je spojena s tamošnjim poštnim uradom. (V Begnjah je kaznilnica za ženske. Ured.)

Selitev. Z dnem 24. t. m. preseli se urad načelnika okraja Barriera (IV. mest-

nega okraja) iz hiše št. 1 v ulici S. Zaccaria v hišo št. 14 ulice Farneto.

Kolera. Korespondenčni urad javlja dne 6. m. z Dunaja: "Wienerpost" poroča na temelju službenih vestij, da se je kolera pojavila in napreduje v ruski guberniji Volhinijski. Posamečni slučaji da so se pojavili tudi v ruskih selih tik gališke meje. Zdravstveni poročevalci pri gališkem namestništvu obiskal je obmejni okraj Zbarac, toda konstatoval je, da je ljustvo povsodi zdravo, vsaj kar se dostaja kolere. Odredil je vsepotrebno, da bi se kuga ne zavlekla preko meje v Galicijo. — Lvovski "Dziennik Polski" pa javlja dne 6. t. m. iz Przemysla, da se je med tamošnjim vojaštvom pojavila epidemična bolezna, podobna koleri. Povprečno oboli na dan kakih 60 oseb. Posledice te bolezni so: mrzlica, krč v želodcu in bljuvanje. Vojaške oblasti menijo, da se je ta epidemična bolezna pojavila med vojaki vsled uživanja nezrelega sadja. Vendar pa to ne more biti pravi vzrok, kajti oboleli so tudi vojaki, ki sploh niso jedli nikakoršnega sadja. Tudi med prebivalci mesta Perzemysla obolelo je že par ljudi. Vojakov posadke obolelo je doslej 400.

Izginola ženska. Miroli torek ob 8. uri zjutraj šla je z doma 27letna Goričanka, sopoga knjigoveze Z., stanujoča v ulici dell' Olmo, hiš. 7, ostavivša doma dva nežna otročiča in ni se vrnila več. Kator govorijo ljudje v omenjenem kraju, zabredla je dočinka ženska (po damače "Tinčele") kljub skrbi svojega sopoga in izdatne podpore nje sestre in brata v take dolgove, da si ni znala več pomoći. Bati se je, da si je zdovjena žena storila zla na življenju. Pisma ni ostavila nikakoršnega, a tudi poslovila se ni pri nikomur, ostavivša svoj dom in otročiča.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 28. min. do 2. t. m. rodilo se je v tržaški občini 96 otrok (53 možkih in 43 ženskih); razven teh bilo jih 5 mrtvorojenih. Umrlo je 75 oseb (44 možkih in 31 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 24.25 mrljev na vsakih 1000 duš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 2 slučaja ošpic, 10 slučajev jetike, 8 sl. vnetja sopnih organov, 3 sl. kapi in 3 samomore.

Pomilovan morilec. H kratki vesti, objavljeni med najnovješnimi vestmi v poslednjem izdanju našega lista, dodajemo še to-le: Dne 11. februarja t. l. bil je pred porotnim sodiščem v Zadru 29letni brodar Pavel Mješovič zaradi roparskega umora obsojen na smrt. Mješovič je bil dne 25. aprila 1889. leta med vožnjo iz Paga v Karlopaš umoril in oropal na svoji ladji 30letno trgovko Jelo Cotič. Obsojenec prijavil je proti smrtni obsojni ničevno pritožbo, toda vrhovno sodišče jo je zavrglo. Te dni pa ga je cesar pomilostil in vrhovno sodišče spremenilo mu je smrtno kaznen, kakor je že omenjeno, v 20letno težko ječo.

Sodnisko. Dne 3. julija t. l. hotel je 30letni postopač Jurij Rupel s Proseka na lesnem trgu odrezati branjevki Josipni Novak vrečico z denarjem, katero je imela branjevka obešeno pod predpaskanikom. Postopal je pri tem poslu tako spretno, da ga branjevka niti ni opazila. Drznega tatu pa je zagledal stražar Kirali in ga prikel, predno je isti še mogel izvršiti svojo nakano. Sodnišče obsojilo ga je z ozirom na okolnost, da je bil že večkrat kaznovan, na 18 mesecov ječe. — Dne 8. junija t. l. napadel so kmeta Antonia Bubniča v Vodicah: 55letna Marija Kozič, 66letna Helena Ribarič, 72letni Peter Kozič, 55letni Ivan Kozič in 18letni Ivan Kozič. Vzrok temu napadu bila je okolnost, da je sodnišče prisodilo Bubniču košček zemljišča, preko katerega so smeli prej hoditi sosedje. Bubnič je pričel dotično zemljišče obdelavati, ko je prišla nanj omenjena vojska, oborožena s kosami itd., grožča mu smrt. Bubnič moral je pobegniti, toda pozneje prijavil je napadalce orožnikom. Predvčerajšnjem dobili so pred tukajšnjim sodiščem zaradi javnega nasilstva in nevarnega pretinja: Marija Kozič 6 mesecev ječe, Helena Ribarič 5 mesecev, Peter Kozič 6 mesecev, Ivan Kozič star 5 mesecev in Ivan Kozič mladi 6 tednov ječe.

Policisko. Posetnik Avgust Malombra vstopil je predsinočnem v pivarno "All'Adria" v novej ulici, ostavivši svoj voz in konja pred hišo. Ko je izstopil iz gostilne, ni bilo več ne voza, ne konja. Drzen tat se je jednostavno odpeljal. — Iz dvorišča hiše št.

14 ulice Stadion ukradli so nepoznati tati dva soda, jednega držečega 100, drugega 102 litra. Soda bila sta vredna kakih 16 gld. — 39letno brezposebno deklo Antonijo Michelon iz Benetk so zaprli, ker se je vrnila v Trst, dasi je bila že izgrena od tu.

Koledar. Danes (8.): Cirkaj, Larg in Smaragd, mučenci. — Jutri (9.): Roman, mučenec; Dominicjan, škof. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 56 min., zatonči ob 7. uri 15 min. — Toplotna večeraj: ob 7. uri zjutraj 22 stop., ob 2 pop. 29.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 7. "Wiener Zeitung" objavlja cesarski patent iz Isla iz dne 5. avgusta 1895, s kofim se razpušča deželni zbor gališki in se zaukujuje, da je takoj uvesti nove volitve.

Cowes 6. Danes zjutraj ob 9. uri podal se je cesar Viljem na krov tu zasidrane ladije "Wörth". Povodom obletnice bitke pri Wörthu izstil je govor, da je bilo že s to bitko izrazeno združenje vseh nemških plemen.

Glatz 6. Spomenik, postavljen v Maria Grün na avstrijski meji v letu 1870 padlim Prusom in Bavarskim, odkrili so danes ob udeležbi avstrijskih in nemških vojaških društev.

Sredec 6. Vladno glasilo "Mir", govorje o ruski izjavi, pričenje v dunajskih listih, pravi, da je to ali kak zloben manever, ali pa da je ista dela izvestnih russkih krovov, sovražnih Bolgarski. "Mir" priznava, da je Bolgarska hvaležna Rusiji in da je ravno zato bolgarski narod trpel moralno pod Stamboljem. Zato se je bolgarski narod požurnil po padcu Stambulovjega, da ponudi svojo roko Rusiji. Ali te želite Bolgarov po spravi ni smeti smatrati kot znamenje popolnega podvrženja. "Mir" ne verjame, da je bila ona ruska izjava v dunajskih listih avtentična.

Trgovinske brzjavne.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.78-6.77 Pšenica za september 1896 6.32 do 6.33. Oves za jesen 5.65-5.67 Rž za jesen 5.58-5.59 Koru za julij-avgat 5.65-5.67 za maj-juni 1896 4.51-4.53.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.10-6.20 od 79 kil. f. 6.20-6.25, od 80 kil. f. 6.25-6.30 od 79 kil. f. 6.35-6.40, od 80 kil. f. 6.45-6.50. Lepon 6.70-7.70: prosa 6.60 rž 6.40 rž nova 5.40-5.50.

Trg v obči mlačon. Pšenica silno ponujena, kupci rezervirani. Prodalo se je 20000 met. st 5-7%, nč. cene. Vreme lepo.

Praga. Normalizirani sladkor za avgust f. 12.90 nova letina 13.10 stalno.

Praga. Centrifugalni novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev preej f.28.50 — . avgust sept. f. 28.75 — . Concasse 29. — . Cetvorni 30. — . V glavah (solih) 30.25 — .

Havrs. Kava Santos good average avgust 33.75 za november 32.50 mlačno.